

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

Mødet hævet kl. 17.36.

30. møde.

Fredag den 27. november kl. 11.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1971—31. marts 1972.

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

I skrivelse af dags dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om bolig sikring.

Udvalget angående forslag til toldlov har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

De foreslåede ændringer tilsigter en nedsættelse af statens udgifter til folkebibliotekerne, hvortil staten yder tilskud i henhold til § 5, stk. 1, i lov nr. 171 af 27. maj 1964. Efter de gældende bestemmelser udgør stats tilskuddet til et folkebibliotek inden for hvert virkeområde 45 pct. af bibliotekets samlede tilskudsberettigede driftsudgifter

indtil 275.000 kr. og 30 pct. af driftsudgifter ud over dette beløb.

Efter lovforslaget nedsættes de nævnte satser for statens tilskud til henholdsvis 40 pct. og 27 pct.

Nærværende lovforslag, der fremsættes for det høje folketing i forbindelse med forslag til finanslov for 1971-72, er på samme måde som andre samtidigt fremsatte forslag motiveret med regeringens bestræbelser på at foretage de nødvendige begrænsninger af statens udgifter såvel i det kommende finansår som på længere sigt.

Som følge af det anførte er kontoen for driftstilskud til folkebibliotekerne på finanslovforslaget 1971-72 opført med samme beløb som på finansloven for finansåret 1970-71 eller med 90.675.000 kr., svarende til en samlet anslået besparelse på 10,7 mill. kr. i finansåret 1971-72.

Ved udformningen af forslaget om begrænsning af procenterne for statens tilskud og det sig dertil sluttende bevillingsmæssige forslag på finanslovforslaget er det lagt til grund, at der gennemføres en aktivitet på dette område svarende til de godkendte budgetter.

En ændring af statens tilskudsprocent medfører automatisk, at der sker ændringer med hensyn til de beløb, der i henhold til bibliotekslovens §§ 18 og 19 bevilges til bibliotekernes særlige rådighedssum til løsning af fællesopgaver samt til Forfatterfonden.

Jeg finder i forbindelse med beløbet til Forfatterfonden anledning til at bemærke, at jeg vil anse en reduktion af det vederlag, der af staten ydes danske forfattere gennem denne fond for brugen af deres bøger på folkebibliotekerne, for mindre rimelig. Jeg vil derfor se på, om der kan ydes forfatterne kompensation for denne nedsættelse, der jo lovteknisk må følge reduktionen af procentsatserne for tilskuddet til bibliotekerne.

Jeg håber, at det vil være muligt at nå igennem til en rimelig løsning, når opgørelsen over den beløbsramme, på grundlag af hvilken bevillingen til Forfatterfonden beregnes, foreligger.

Spørgsmålet om Forfatterfondens stilling vil sammen med andre principielle og praktiske spørgsmål blive taget op til drøftelse, når loven om folkebiblioteker i sin helhed bliver forelagt folketinget til revision i foråret 1971.

Boligministeren (Hastrup): Jeg har her ved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om boligsikring.

Forslaget fremkommer som et af resultaterne af regeringens bestræbelser for at nedbringe statens udgifter. Forslagets indhold er, at statens refusion vedrørende de af kommunerne afholdte udgifter til boligsikring nedsættes fra $\frac{2}{3}$ til halvdelen. Denne nedsættelse af statsrefusionen skal dog først have virkning for de boligsikringsudgifter, som kommunerne afholder efter den 31. marts 1972 og vil altså for statens vedkommende første gang påvirke statsrefusionen, som udbetales i finansåret 1973-74, da statsrefusionen efter hidtidig praksis udbetales i det finansår, der følger efter det år, da udgifterne er afholdt af kommunerne.

Jeg henviser i øvrigt til lovforslaget og bemærkningerne hertil samt til finansministerens samlede redegørelse i dag til folketinget om regeringens besparelsesforanstaltninger i forbindelse med forelæggelsen af finanslovforslaget for 1971-72.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det fremsatte forslag til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af forslag.

Formanden: Jeg giver ordet til finansministeren, for at han kan fremsætte det anmeldte finanslovforslag.

Finansministeren (Poul Møller): Hermed skal jeg tillade mig at fremsætte forslag til finanslov for finansåret 1. april 1971-31. marts 1972, og jeg fremlægger samtidig til folketingets orientering budgetoverslag for de tre følgende finansår, 1972-73, 1973-74 og 1974-75.

Før jeg gennemgår hovedtrækkene i disse budgetter for de kommende fire finansår, skal jeg resumere den statsfinansielle udvikling i 1969-70 og 1970-71 og i forlængelse heraf kommentere nogle bevægelser på statsbudgettet, som særlig har karakteriseret indeværende finansår.

Begge disse år har været præget af en meget stærk stigning i den økonomiske aktivitet herhjemme, og forsøgene på at mode-

rere denne ekspansion har i høj grad præget statsfinanserne.

I foråret 1969 gennemførtes en forhøjelse af motorbeskatningen med godt en halv milliard kr., og samtidig blev statens udgifter rammer reduceret med omkring en kvart milliard kr. Disse indgreb blev gennemført på et tidspunkt, da mange endnu tvivlede på styrken i opgangsconjunkturerne. Den senere udvikling retfærdiggjorde fuldt ud regeringens politik. Nu kan vi se, at udviklingen — der jo indebar en omfattende forøgelse af vort underskud over for udlandet — endda ville have berettiget et kraftigere indgreb senere i 1969; men situationen var den, at vi stod umiddelbart over for kildeskattens indførelse den 1. januar 1970, og at vi — og jeg tør vel sige alle med os — forventede, at denne ville medføre en afdæmpning af forbrugsudviklingen.

Vi måtte imidlertid, efterhånden som månederne gik i 1970, på ny erkende, at styrken i det økonomiske opsving var større og varigere end først antaget. Mest sandsynligt har kildeskattens indførelse endda givet anledning til indkomst- og forbrugsdispositioner, som i hvert fald i overgangen modvirkede de tilsigtede forbrugsbegrænsende virkninger.

Selv om der ved udarbejdelsen af sidste års finanslovforslag var fulgt en meget forsigtig linje over for de rammebelagte udgiftsområder, fandt regeringen det alligevel i marts i år nødvendigt at gennemføre et igangsættelsesstøp for nye statslige investeringer. Stoppet er ved senere beslutninger forlænget til udgangen af 1970. Med virkning fra 1. juli i år blev momsens forhøjet fra $12\frac{1}{2}$ til 15 pct., idet en del af merprovenuet herved blev anvendt til et midlertidigt tilskud til reduktion af lønomkostningerne for dermed at bidrage til prisstabilisering. Endelig er det besluttet at begrænse de statslige institutioners adgang til opregulering af bevillinger på tillægsbevillingsforslaget 1970-71. Det er vel nok i dag indlysende, at også disse indgreb var berettigede.

Denne gradvise stramning af finanspolitikken kommer dog ikke klart frem i den sædvanlige opstilling af statsbudgettet. Det statsregnskab for finansåret 1969-70, som folketinget modtog ved samlingens begyndelse, er således i væsentlig grad præget af overgangen til kildeskat. Den medførte, at